

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

עין משפט נר מצוה

קמ"א א ב ג מ"י פ"ה מהל' אבות ה"י י סמג עשין מה טושי"ע אה"ע ס"י כח סעיף ב: ק"ד ד ה מ"י שם ה"י י טושי"ע שם סעיף ג: ק"ח ו מ"י פ"א מהל' מוכרה ה"ל ד סמג עשין פכ טושי"ע ח"מ ס"י ק"ל סעיף ב: ק"ח ז מ"י שם פ"ה הלכה ו סמג שם טושי"ע ח"מ סמג ק"ה סעיף ג: ק"ב ח טושי"ע אה"ע סמג מטו סעיף ג וסמג קנד כסדר הגט סעיף ק"א:

תורה אור השלם

- א"ל וכתש ודצח ונבד ונאף פרצו ודמים בדימים ננעז: הושע ד ב על פן האבל הארץ ואמלל כל יושב בה בודת השדה ובועף השמים וגם דגי הים יאספה: הושע ד ג כל אשר נשמח רחץ צדיק באפס מבל אשר בדרבה מהו:
- בראשית כב ונבד ונאף פרצו ודמים בדימים ננעז: הושע ד ב על פן האבל הארץ ואמלל כל יושב בה בודת השדה ובועף השמים וגם דגי הים יאספה: הושע ד ג כל אשר נשמח רחץ צדיק באפס מבל אשר בדרבה מהו:
- בראשית כב ונבד ונאף פרצו ודמים בדימים ננעז: הושע ד ב על פן האבל הארץ ואמלל כל יושב בה בודת השדה ובועף השמים וגם דגי הים יאספה: הושע ד ג כל אשר נשמח רחץ צדיק באפס מבל אשר בדרבה מהו:
- כי מנאפים מלאה הארץ כי מפני אלה אבדה הארץ וישבו נאות מדבר ואתי מרוחקם רעה ובבקרם לא כן: ירמיהו כג י

מוסף תוספות

א. לכל חיובי הטאת ועולה דכוותה: ריע"ב.

תוס' ר"י הזקן

פרושה מקודשת קודשי ודאי, ואם בא אחר וקדשה מקודשת לראשון, וכן נראה מהל' הרי"ם שכתב [אישות פ"ה הכ"ח] ואמרו לו, [מכילל דיישא, כי אמר לה בשעת מתן מעות], דינו גמירי, כלומר וכי הנשים הן בקיאות בדיני ממונות שיודעות שמה שאדם נתן לה בתורת קדושין אם אינה מתרצה בכך ותשליכם ויבדו לא תא היתב לשלם, והימא הדואיל ולא ד) השליכם נחציית בקדושין, הלא אין דרך אשה לדעת דיני ממונות, שהרי אינה מתעסקת בדינים, כדאמרין בהרי"ם בהאי פירקא [להלן לה, א] אבל דינין אימא איש דבר משא ומתן אין אשה לא. אבל במידי דמעשר שני לא אמרינן הכי כמו שביארנו בנדה פרק תינוקת, ובהדיא אמרינן כפי האיש מקדש [להלן ג, א] אשה יודעת שאין מעשר שני מתחלל על ידה, והלכתא כרבא ורב

כשם שאין האשה נקנית בפחות משהו פרוטה כך אין הקרקע נקנית בו'. תימה דה"ל למידק איפכא דהא קניני אשה לא ידעינן אלא משהו ושמה י"ל דלית ליה ג"ש דקחה קימה אלא נפקא ליה מולאה חנם? א"נ י"ל דאורחיה דגמ' למינקט פ) הפשוט תחילה כדאי^ו כדנדרים^ד (דף כה): **כשם שנדרי שגגות מותרות כן שצעות שגגות מותרות ואע"ג דנדר לא ידעינן אלא משצעות דכתיב האדם שצצועה פרט לאנוס** (שצעות דף קו, ט).

האשה שהביאה חמאתה ומתה. משנה היא במס' קנים (פ"ב משנה ה) וקניני סיפא הביאה עולמה ומתה לא יצילו יורשיה חטאתה פירוש משום דהוי חטאת שמתו בעליה ולמימה אולא משמע דוקא יורשיה לא יצילו חטאתה אחר עולמה אצל היא עצמה אם הימה חיה מביאה חטאתה אחר עולמה ופטורה ומימה דצריש תמיד נשחט (פסחים נט). אמרינן דכל חטאות קודמות לעולות שצאות עמהם אפילו חטאת העוף לעולת צהמה וא"כ איך אפשר שהביאה עולמה קודם חטאתה וליכא להמיר דלכתחילה קאמר דמזוה להיות החטאות קודמות לעולות אצל דציעבד אם הקדימה העולה קריבה החטאת אחריה דהא פריך בפרק תמיד נשחט (שם) ומי קריבה והתניא והקריב את אשר לחטאת ראשונה^ה מה ת"ל כו' ומסיק זה צנה אז שכל החטאות קודמות לעולות הצאות עמיהן אלמלא משמע דאפילו דציעבד לא קריבה וי"ל דהתם מיירי צמזרע דוקא צמזרע הוא דלמיר אפילו דציעבד לא קריבה משום דכתיב ציה הויה (ויקרא יז) זאת תהיה דהוי עיכוצא כדמוכח בפ"ק דמנחות (דף ה) אצל צעלמא אמרינן ו דציעבד קרבה שפיר א"נ י"ל דלפי דמסקנא דהתם (פסחים נט): ניחא דקאמר א) וצדיעבד נמי כשר משום דכתיב והעלה למשמע שיהיה כבר ומעשה ילפינן צעלמא מיניה מננין אז דמאחר דגלי לן צמזרע דציעבד קרבה הוא הדין צעלמא^א: מלוה

הא דלא שרדיך כי נח נפשיה דרב אסי עיילו רבנן לנקומינהו לשמעתתיהו א"ל ההוא מרבנן ור' יעקב שמייה הכי א"ר אסי א"ר מני כשם שאין אשה נקנית בפחות מש"פ כך אין קרקע נקנית בפחות מש"פ אמרו ליה והתניא אע"פ שאין אשה נקנית בפחות משהו פרוטה קרקע נקנית בפחות מש"פ א"ל כי תניא ההיא בחליפין^ו דתניא יקונין בכלי ואע"פ שאין בו שווה פרוטה הדר תבני וקאמרי הא^ו דאמר רב יהודה אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן וקשין לעולם וקדושין לא יהא לו עסק עמוהו אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן וקשין לעולם ויתר מדור המבול שנאמר^י אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו מאי משמע כדמתרגום רב יוסף מולדין בנין מנשי חבריהון חובין על חובין מוסיפין וכתיב^ז על כן תאכל הארץ ואמלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו וגו' ואילו בדור המבול^ח לא נגזרה גזירה על דגים שבים שנאמר^ט מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים ואילו הכא אפילו דגים שבים^ו ואימא עד דעביד לכולהו לא סלקא דעתך דכתיב^י כי מפני אלה אכלה הארץ ואימא אלה לחוד והנך לחודיהון מי

כי אמרה לא נמי הו קידושין. צממיה: דשקפה מיסקפה. ולא רלמה דקאמר ה"ק לא אמרה רולה אני: לא כלום היא. דהאי דשקפה משום דלא איכפת לה הוא: מי דמי שתיקה דהכא לשתיקה דהתם: ספס. גבי כנסי צפקדון מעיקרא צמורה שמיחה קבילמיה כי הדר אמר התקדשי לי צו סברה אי שדינא ליה כו' הילכך לא שדמינהו והאי דלא מחאי משום דלא איכפת לה אצל גבי ליפמחא מעיקרא צמורה קידושין קבילמיה ונהי דליפמחא לית צה צוה פרוטה כי הדר ולמיר מקדוש צווי דלית צה אי לא ניחא לה תשדינהו דהא לא נתייביה צשמירתה ומדלל שדמינהו ש"מ נתרתי צקידושין: דינא גמירי. וידעה כיון דלא קבלה נטירתא עלה אי שדיא להו לא ו תמייב: לא שמיע לן. לא הוא אמר לנו ולא אחר משמו: חושו לה. ואכרובה גיעא: וורשני. צידלו"ש: גול דלא יהיב דמי"י: חמסן. דיהיב דמי אצל לא נתרצו בעליה ו מעולם למכור: דשדוד. שדכר ס) צה קודם לכן ונתרתי להתקדש לו דהתם כי שקפה משום דניחא לה ש הוא: נימא מקודשא ספס. ולא אינטריך לפלוגי ולמימר דכי אמרה לא אינה מקודשת שאף הקטנים יודעים צו: כי הספ. כדנתא צהיה דלעיל^א צשעת מתן מעות מקודשת: לא רלמה דאישסיקה. וקבילמיה ואפ"ה אינה מקודשת דדייה שקלה ולאחר מתן מעות אפילו רלמה דלמנה אין לא מקדשה דמעיקרא קבילמיה צמורה וכי הדר אמרה אין לא קריבז לה מידי: ולא קשיא סך כו'. מסקנא דמנא צממחא היא: לנקומינהו לשמעספיה. נקצבו לצהמ"ד ואמרו כל ששמע שמועה חדשה מפיו יאמרנה צאזני צמזרעו כדי לרפס שלא ישמכו: קונין. בחליפין שאף איש ועלו (כות ד): הדר יסבי וקאמרי. צשמעמיה דר' אסי הא דלמיר רב יהודה כו' א"ר אסי עלה קשיס לעולם דיינים המורים הוראה צבריות ואיכס בקיאין ויתר מדור המבול: מאי משמע. מהכא קשיס לעולם דקאי על כן תאכל אשמת איש: כדמתרגם רב יוסף. דהוה צקי צמרגום ניציאס שמרנס וינתן צן עויחאל דהאי פרצו דמיס צדמיס נגעו צאשמת איש קאי: פרצו. כמו וכן יפרוץ אשמת א) ומולדין בנין: כני ופני אלה אכלה הארץ. צעלמא כתיב מייהא שמעינן מיניה דאלל חדל קאמר על כן תאכל דהא אלה חדל מהנך דקרא קמחא היא:

ויתר מדור המבול שנאמר^י אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו מאי משמע כדמתרגום רב יוסף מולדין בנין מנשי חבריהון חובין על חובין מוסיפין וכתיב^ז על כן תאכל הארץ ואמלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו וגו' ואילו בדור המבול^ח לא נגזרה גזירה על דגים שבים שנאמר^ט מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים ואילו הכא אפילו דגים שבים^ו ואימא עד דעביד לכולהו לא סלקא דעתך דכתיב^י כי מפני אלה אכלה הארץ ואימא אלה לחוד והנך לחודיהון מי

הואיל ואינו מתקיים כדכתבנוס). וכן נראה דעת היר"ף שהביא אתהן דשמיע לכו חושו לה, דמה צורך להביאה חיפוק לי משום דשמואל. ודעת הרי"ם דכתבנון דהלכתא כרבא כמו שביאר בנדה פרק ה"ה (ה"ח). הילכך אם אינו מתקיים אינה מקודשת כלל. (מכלל דיישא כי אמר לה בשעת מתן מעות). וורשני. ורסל"ש. ידיד שקלי. מפני שהם שלי לקחתים ולא לקחתים בתורת קדושין אבל אי אמרה הן (אינה) [הוין] היא מקודשת. קדשה בגול. איסקנא בפרקין דלקמן [נב, א] פרושי קאי מפרש, קדשה בגול וכתבנוב כיצד בנין שחטף סלע מידה, אבל גול או חמס דאחרים אינה מקודשת א"כ נתיאשו הבעלים. גולן. לא יריב דמי. חמסן. יהיב דמי. שרדין. איכא מאן דאמר ששאלה אחר שגולה אם רוצה להתקדש לו בכסף שגולה או שחמסם שיתנו לה בכסף קדושה ואמרו הן, אע"פ ששתקה בשעת מתן מעות מקודשת דהא נחציית כבר ותו לא יכלה למימר ידיד שקלי. ומסתברא אע"פ ששידך זה כמה אפילו קודם שגולה. וכן נראה מלשון הרי"ם שכתב פרק ה' [ה"ח] אם לא שידך אותה מולום. והטעם דהואיל וכבר רצתה להתקדש לו, בתורת קדושין טלנות] ותו לא א) מצי למימר שלא נחציית. וכן עיקר. כי התם. גבי כנסי סלע זה בפקדון דחני בשעת מתן מעות מקודשת, ואוקימנא לעיל דאשתיקא. בחליפין. ולא בתורת דמים.

גליון הש"ס

נב' לא נגזרה גזירה על דגים שבים. ע"י הרי"ם כהנאש"ט ד"ה אשכ צמרו:

הנהגות הב"ח

א) רש"י ד"ה מלי וכו' דקשיים:

לעני רש"י

בינדלו"ש [בינדלו"ש]. אנדים. הנהגות.

מוסף רש"י

אין שקלי ורדידי שקלי. עלי טופמי שאתה גולמו ממני (שבוועות י"ב). ובחמס. ממנן יריב דמי על כחו של צעל חסן (לקונו י"ב). התם בדישריך. הא דקמני מקודשת צדשין קממי ותינתלית להתקדש לו דכי קבילמיה למל דיהה לעס קדושין אחרמיה (לקונו י"ב). בחליפין. קנין סודר (לעיל ג). כטיב גיטין וקדושין. צהלמתיקן, לא יהא לו עסק עמוהן. להיות דין צדכ, שמת ימיר אסור ערוה חוה עיוות שאטי יסיל לתקן (לעיל ג). אלה וכחש. נשנעין לסקר. פרצו. תרגם יונתן ומולדין צנין מנשי צמזרעו. חובין על חובין מוסיפין ולפי משמעו פרצו הגדר והרצו שפיסת דמיס עד שנגע דס זה צדס צמזרעו [וחושב ד, ב]. תאכל. מחרס ויגדל האכל צה. יאספו. לשון כליון כמו אסף אסיפס [ירמיהו ט] [וחושב ד, ג].